

Buk ái Paulo a le on uri narsán ái TITO

Worwor táil

Ái Paulo a omon pagas Tito i sim á Kirit suri nák ololoh i lotu iatung Kirit. Matananu tilatung Kirit di tuan sák taladeng, pasi ái Paulo ák lala worwor suri bos lalain tatalen ngo bos tám ruruna má tan tátáil án lotu da lu mur on (Tit 2:1–3:8). Ngo gita wásái Tito 1:6-9 má 1 Timoteo 3:1-13, ki giták mánán pasi ngo matngan kálámul ngádáh na arwat suri ololoh i bos tám ruruna. Ái Paulo a inau i Tito suri na worwor rakrakai uri di á bos angagur án tám aratintin (1:5, 1:10-16, 2:1, 2:7-8, 2:15, 3:9-11). A kuluk ngo tan tátáil án lotu mul til onin da lain talas uri buk 1 Timoteo má 2 Timoteo má Tito suri dák arwat ngo da lain ololoh i bos tám ruruna.

¹ Pákán ram minái, iau Paulo iau toptop si Káláu má apostolo si Iesu Karisito iau le on ur singim Tito. Kak talar suri arakrakai i ruruna kándi ái rung erei ái Káláu ákte ilwa pas di ur káián. Má kak talar mul suri tangan di dák talas uri aratintin muswan sur Káláu. Má ngo dikte talas uri aratintin muswan, ki na tangan di suri dák mur i nemnem si Káláu. ² Kabin ái rung minái di ruruna i Káláu má dik mánán i aratintin muswan, ngorer ák mon i kándi ngangai ngo da otoi á liu áklis. Má dik ruruna mul ngo ái Káláu ákte oror pagas ngo da kis tiklik mai ákáklis, má a oror

ngorer i pákánbung ngo kápate aksimi be i naul matmatngan pokon. Gita pámpur i kán oror ngo a támin muswan, kabin ái Káláu kápate lu angagur.

³ Ái Káláu a atalsai kán worwor i kak arbin mai lain arbin i pákánbung erei ákte hol páksi ngo a arwat. Ái Káláu ái á kángit Tám Araliu, má a ngángsa iau suri longoi kán him má ákte tari lain arbin uri limang suri ina arbin mai.

⁴ Iau le uri narsam Tito, á iáu iáu ngoro natung muswan kabin iau keksa pas iáu uri ruruna erei gitar no gitar pámpur on. Iau sung Káláu Kák git mái Iesu Karisito kángit Tám Araliu suri diara tari kándiar artangan má moloh mul uri narsam.

Matngan kálámul ngádáh na tátáil káián bos tám ruruna?

⁵ Tito, iau omon pagas iáu iatung i sim á Kirit suri una anokwai táit erei kápgite arahi. Má tili katbán keskesesá boh tám ruruna, una ilwa pas kándi te tátáil ngorer iakte parai singim ngo una longoi ngoi. ⁶ Matngan kálámul una ilwa pasi ngo na tátáil, na kuluk i kán tatalen má kápte kes na arwat suri na para bengtai ngo a tám long sápkín. Ái á kálámul a lu muswan ur si kán wák, má rang natun di lu ruruna i Karisito, má kápte kes a arwat suri parai uri di ngo di bos toltol má bos tám ngákngák. ⁷ Tátáil minái una tari him si Káláu singin, má ngorer na kálámul a kuluk i kán tatalen má kápte kes a arwat suri para bengtai ngo ákte longoi sápkín, má kápte a hol án tám mánán, má kápate mánán i mos melek, má kápate lu mur i

tatalen án ngin. Kápnate kálámul án rongrongas, má kápate lu lala kákir suri pirán tabal má agur pasi ur káián. ⁸ Ái sár na kálámul a lu tángni tan temes di lu han uri kán rum. Má ái a lu lala bop i bál suri longoi a kuluk, má a lu kátlán sang i kán liu. Kán nagogon a lu arkip i katbán matananu, má ái a lu mur i nemnem si Káláu mai kunlán bál, má a lu kátlán sang i kán nemnem. ⁹ Bos tátáil minái una ilwa pas di suri da táilnəi tan tám ruruna. Gitáte atintin di suri pinpidan si Iesu Karisito má worwor erei a támin muswan. Bos tátáil minái da ruruna pagas on mai kunlán bál di, suri dák arakrakai i bos tám ruruna mai á aratintin muswan má dák lu anokwa rung erei di lu tur palai.

Aranokwa uri narsán bos angagur án tám aratintin

¹⁰ Kamu bos tátáil da lu anokwa rung er di lu tur palai lengwen aratintin kabin marán ái rung di lu tánlak i tan tátáil kán bos tám ruruna er a mon i kándi nokwan suri kátlán i di. Bos kálámul minái kándi worwor a tu wárah sár má kápate te sálán, má taba kándi angagur. Marán bos tám angagur minái di kakun Iudáiá er dikte ruruna i Karisito, mái sár di lu parai ngo bos tám ruruna da kut aririu i di. ¹¹ Á iáu tiklik mai bos tátáil er ukte ilwa pas di, gama tur kári kándi angagur án worwor. Pákánbung di aratintin mai bos angagur án aratintin, di lu tok bengtai ruruna káián matananu tili keskeskesá kuir malar. Di longoi him án aratintin suri kip pirán tabal sár. ¹² Ngorer a parai á kesá tám worwor tus til Kirit

suri kán matananu ngo, “Matananu til Kirit di lala mánán i angagur. Di ngorer i rokoi. Di lu kiskis bia sár má di lu lala gong suri namnam.”

¹³ Worwor minái a támin, má ngorer iak nem i iáu suri una worwor rakrakai uri rung di mur i angagur án aratintin suri dák ruruna masik i bos aratintin er a muswan. ¹⁴ Koion da longra pasi tan pukpuksa di poklah pasi á bos Iudáia er kápate támin, má koion da mur i arardos káián tan kálámul er di tur palai muswan án aratintin sur Iesu Karisito.

¹⁵ Te á angagur án tám aratintin di oboi pin-sokon kándi aratintin suri te namnam kápdate ani má mur i te matngan tatalen erei di sár di oboi suri tan tám ruruna da mur on. Má dik lu parai ngo ái sinih kápate mur arwat on, ki ákte dur má i mátán ái Káláu. Mái sár ái rung a pilpil i bál di i mátán ái Káláu, kápate te namnam na long adurwán i di. Má sur rung kápdate ruruna i Iesu Karisito má bál di a káng mai sápkín, kápate arwat si di suri da lu kip te lain holhol má suri da mák ilmi a kuluk má a sák. Má ngorer bos táit no di longoi a sák, má kápate kesá táit er ngo di sang da longoi má nák apilpil pas di. ¹⁶ Bos angagur án tám aratintin minái di lu parai mai ngus di ngo di mánán i Káláu, ái sár ninsi di a inngas tar di ngo di angagur má kápdate mánán muswan i Káláu. Ái Káláu a mikmikwai ninsi di. Kápdate taram on má kápdate arwat suri longoi tekesi lain táit.

2

Ái Tito na lu aratintin mai aratintin muswan má mai tatalen a nokwan

¹ Má á iáu Tito, una lu atintini bos tám ruruna mai bos táit er a arwat mai aratintin muswan sur Iesu Karisito masak sár. ² Una lu atintini bos pupunkak suri da lu ololoh kuluknai kándi tatalen, má na nokwan i ninsi di má ngorer tan kálámul da lu rumrum i di. Má da lu kátlán kalengnai sang i kándi holhol, má da top dik i kándi ruruna, má da lu muswan mai armámna arliu, má da tur dik pagas i katbán bos taun di banai.

³ Iau nem i iáu suri una atintini mul i tan wákánkak suri kándi liu na inngas tar di ngo di lu rumrum i Káláu mai kunlán bál di. Má ngorer koion da lu para bengtai kálámul má koion da lu mur i tatalen án lala ngin i suir wain. Ái sár una bit di suri lain aratintin da lu aratintin mai má da inngasi mai kándi lain tohtohpas mul. ⁴ Ngo una atintin di ngorer, ki da arwat suri lain pápsai bos hutngin wák suri dák mánán i mámnai kándi bos pup turán rang nat di, ⁵ má suri da lu kátlán kalengnai kándi holhol, má ninsi di na lu nokwan pagas, má da lu ololoh timani kándi rum mái rung di lu kis on, má da lu longoi lain tatalen mai tan kálámul no, má dák lu rusan tar di sang uri lalin kándi tan pup. Da lu mur i bos tatalen erei suri rung er kápdite ruruna da lu mákái tatalen káián bos tám ruruna ngo a kuluk, má ngorer kápte kes na para bengtai pinpidan si Káláu.

⁶ Má iak nem i iáu suri una arakrakai mul i bos kaukai suri dák lu kátlán kalengna di. ⁷ Má á

iáu sang, una toh tari lain tatalen narsá di i bos táit no una longoi suri dák mur i kam tohtohpas. Pákánbung u atintini bos tám ruruna, koion na ru i kermam. Ái sár una atintin di mai kunlán balam suri dák mák ilmi ngo á iáu mul u mur arwat pasi aratintin er u aratintin mai. ⁸ Má kam aratintin na nokwan pagas suri kápte kes na arwat suri para sáksáknai. Una atintin di ngorer suri ái rung di kurtara mam git má dik para sáksákna git, da rumrum kunán kabin kándi worwor kápte te muswan on.

⁹ Má suri bos tám toptop er di ruruna i Karisito, una atintin di suri da lu rusan tar di uri narsán kándi bos konom i bos táit no da longoi. Da lu rakrakai suri agasgas pas di, má koion da lu kos worwor ¹⁰ ngo sikip te táit si di. Ái sár kándi tatalen na inngas tar di singin kándi konom suri dák ruruna muswan i di. Tan toptop da lu longoi ngorer suri tan kálámul dák mákái kándi lain tatalen má dák hol apakta pasi aratintin git aratintin mai sur Káláu kángit Tám Araliu.

¹¹ Una atintini bos tám ruruna ngorer kabin lain artangan káián ái Káláu er a tari araliu ákte tur soura ur singin tan kálámul no. ¹² Lain artangan káián ái Káláu a atintin git suri gita mikmikwa palai tatalen er kápte ngo káián ái Káláu, má gitáng kaplah alari kángit tilik nem-nem suri bos táit no til main i naul bim. Ái sár artangan káián ái Káláu a tangan git suri gita kátlán kalengnai kángit liu, má giták láklák namurwai tatalen a nokwan, má giták pápsa

anokwai ninsin i git namurwai nemnem si Káláu i pákánbung kángit tu liu be main i naul bim. ¹³ Gita liu ngorer main i naul bim er kángit tu osngor pagas suri pákánbung a tuan malilis er gitáte atri kángit ngangai on. I bung erei, ái Iesu Karisito, koner kángit tiling Káláu má Tám Araliu, ái na elkalengleng ur main i naul bim mai lala minmáir na tur soura. ¹⁴ Ái ákte bál tari kán liu suri hul asengsegeng pas git má suri pormi kángit bos sápkín tatalen. A longoi ngorer suri apilpil pas git gitáng kán matananu sang, má ngorer gitá kákir suri longoi bos tatalen erei a kuluk i mátán.

¹⁵ Tan táit no minái una atintini bos tám ruruna mai. Una inau mul i di suri dák longoi bos táit minái má unák anokwa di i pákánbung kápdite mur on. Minái á kam talar ái Káláu ákte tari singim, ngorer koion una mángát pas tekes na káp mák asosih i kam aratintin.

3

Gita pámpur i tatalen a nokwan

¹ Una apálsa bos tám ruruna suri da lu rusan tar di uri lalin i rung a mon i kándi nokwan suri kátlán i di, má dák lu taram i kándi bos nagogon. Una apálsa di suri da lu eran suri tángni tan lite, ² má una apálsa di mul suri koion da lu ot bilingna tekes, má koion da lu arngangar mai. Ái sár da lu longoi lain tatalen án arabálbál narsán matananu, má da lu inngasi tatalen án agengen pas di i mátán tan kálámul no.

2:14: Kal 19:5; Nag 7:6; Ese 37:23; Gal 1:4; 1Pe 2:9 **2:15:** 1Ti 4:12 **3:1:** Rom 13:1-7; 1Pe 2:13-14

³ U mánán ngo hirá kápte be git talas, gitá lu abulbul mái Satan ák lu lam bengta git, má ngorer gitá lu kis án toptop singin toltolom sápkín má nemnem án kápán páplun. I pákánbung er, git lu kis i katbán sápkín má gitá lu kis án aramikmik má bálsák arliu i git. ⁴⁻⁵ Áá, má gitá lu longoi bos sápkín tatalen erei ngorer, ái sár ái Káláu kángit Tám Araliu a inngas tari kán armámna má kán lain artangan ur si git, má ngorer ák aliu pas git. Kápte aliu pas git kabin ngo git longoi lain tatalen. Kápte. A aliu git kabin i kán armámna bia ur si git. Ái Káláu a siu palai kángit sápkín mák tari hutngin liu si git, má ák tangan git suri gitá mur i hutngin tatalen a nokwan. Ái Káláu a longoi ngorer mai rakrakai káián Tanián a Pilpil i pákánbung a tarwai Tanián a Pilpil áng kis min narsá git.

⁶ Ái Káláu a tarwa asosih i Iesu Karisito kángit Tám Araliu suri aliu pas git, má ngorer ák arwat suri urai Tanián a Pilpil uri git má ák him rakrakai suri tangan git. ⁷ Ái Káláu a longoi ngorer suri giták rang natun má nák mon i kángit ngangai ngo gita kis tiklik mai ákákliis. Bos táit no minái na tapam hut sang kabin ái Káláu ákte tangan pas git má ákte long anokwa git i mátán. ⁸ Worwor minái iau parai ur singim a muswan má una ruruna on sang, pasi iak nem i iáu suri una aratintin mai bos táit minái ngoro támin táit sang. Una atintin di ngorer suri ái rung di ruruna i Káláu da tar kunla di suri dák tungai longoi lain tatalen. Bos

aratintin minái na támin táit uri narsán matananu no má na tangan di.

⁹ Git mánán ngo te di lu nem suri arngangar kunán pukpuksa tora uri rang kámpup di, má dik lu arkipkip mai worwor kunán nagogon kán bos Iudáíá. Koion una solsolta iáu i matngan worwor erei tan ngul di lu longoi. Wor arkuh ngorer kápnate tangan tekes má kápnate obop te lain wán. ¹⁰ Má ngo tekes na bit sokoi bál tan kálámul má dik lu waswas puar arliu i di, una wor ur on má tur kári suri tatalen ngorer. Má ngo kápnate longra pasi, una bali wor ur on. Má ngo kápnate longra pas iáu sang má, ki una kaplah alari. ¹¹ Una kaplah alari ngorer kabin ukte talas ur on ngo kálámul erei ákte tari bahin uri aratintin muswan má kán tungai longoi sápkín. Kán sápkín tatalen sang a atri rangrangas ur on.

Arahrahi worwor

¹² Ina dos pala tekesi tur diar ái Atemas ngo ái Tikikus uratung i narsam iatung Kirit. Pákánbung na tapam hut iatung, ki una sangar i aptur pas tilatung suri unák bana iau anang i malar á Nikopolis. Iau hol on ngo ina kis palai taul gus i malar erei. ¹³ Sur Senas, koner a tám mánán uri nagogon, má sur Apolos, iau nem i iáu suri una tangan diar i pákánbung diara kaptur til Kirit. Má unák mákái ngo bos táit no diara nem on a arwat uri kándiar láklák má káp diara te sáhár sur tekesi táit tangrai sál. ¹⁴ Kángitar matananu ái rung git ruruna tiklik erei Kirit, a kuluk ngo da

3:9: 2Ti 2:14, 16 **3:10:** Mat 18:15-17 **3:12:** Epe 6:21-22;
Kol 4:7-8 **3:13:** Apo 18:24; 1Ko 3:5-6 **3:14:** Epe 4:28

lu tar kunlai kándi liu suri longoi tatalen a kuluk ngorer i artabar ur si rung di sáhár. Una atintin di suri dák lu balbal longoi ngorer suri kándi liu na oboi lain wán.

¹⁵ Di no minái di kis tiklik mam iau di tarwai kándi árár ur singim Tito. Má gimá sung iáu ngo una árár pas rung er git ruruna tiklik má a bop i bál di mam gim.

Iau sung ngo lain artangan káián ái Káláu na akáng gam no.

Hutngin kamkabat si Káláu
The New Testament in the Sursurunga Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sursurunga long
Niugini

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sursurunga

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 0727222139

The New Testament

in Sursurunga

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-09-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

59d51359-0c11-5334-a2e7-0e40b5a3442f